

NUMMER 1 | APRIL 2018

PDN
Pensioenfonds DSM Nederland

PDN MAGAZINE

**PDN magazine
duurzaam en
milieuvriendelijk**

**De Pensioenreis van
Ger Wagemans**

**Gokken kan
leuk zijn maar
niet met je
pensioengeld**

INHOUD

14 DE PENSIOENREIS VAN GER WAGEMANS

04 GOKKEN KAN LEUK ZIJN MAAR NIET MET JE PENSIOENGELD

We hebben in Nederland een goed pensioen en dat moeten we zo houden. Wat vindt Piet hiervan?

07 VRAAG HET AAN SANNE

Je leeftijd telt, maar welke leeftijd telt bij je pensioen?

08 PRIVACY BELANGRIJK VOOR ONS ALLEMAAL

Op 25 mei 2018 treedt de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) in werking.

10 PDN NEEMT JE MEE NAAR DSM SINOCHEM PHARMACEUTICALS

DSP is wereldwijd leider in duurzaam geproduceerde antibiotica, statines en in schimmeldodende medicijnen".

07 PDN MAGAZINE DUURZAAM EN MILIEUVRIENDELIJK

16 BETAALDATA PENSIOENEN

17 BROODJE AAP PENSIOEN

20 GEWOONTEDIER

En dan is daar ineens PDN Magazine. Een papieren blad over pensioen en andere financiële wetenswaardigheden. Papier...? In dit digitale tijdperk? Zijn we bij PDN dan zo hopeloos ouderwets?

Wij noemen het retro. PDN Magazine is de vernieuwde uitgave van Pensioencontact. Een blad dat vanaf december 1990 wordt verstrekt aan de gepensioneerden van PDN. Omdat PDN van ons allemaal is, vinden we dat ook dit blad er voor iedereen moet zijn. Niet digitaal maar op papier. Omdat er ook deelnemers zijn die niet digitaal kunnen of willen lezen en hebben aangegeven dat ze hun pensioenpost op papier willen ontvangen. Én omdat een magazine dat op je keukentafel ligt misschien net dat kleine zetje is om toch eens wat meer te lezen over je pensioen of over je (voormalige) collega's. In al het digitale geweld van elektronische nieuwsbrieven, waar PDN ook volop aan meedoet, lanceren wij daarom een retro magazine.

PDN GAAT RETRO

Het waren spannende maanden voor ons als nieuw redactieteam. Er moest vanalles uitgezocht worden. Als we kiezen voor papier dan moet dat papier ook duurzaam zijn en aan allerlei keurmerken voldoen. Als iedereen het in de brievenbus bezorgd krijgt, dan het liefst ook ongeschonden. Een plastic hoesje bleek de beste oplossing. Pardon, plastic? Ja, want ook bij de plastic folie is gekozen voor een milieuvriendelijk product.

En dan, een blad over pensioen dat iedereen aanspreekt... Hoe doe je dat? Al brainstormend liepen wij over van de ideeën. Wat in ieder geval bovenaan staat is dat we niet moeilijk willen doen. Ook pensioen is begrijpelijk en interessant te maken.

Wij, als redactie, lopen naast onze schoenen van trots op deze eerste uitgave van PDN Magazine. We zijn benieuwd wat jullie ervan vinden. Laat het ons vooral weten via redactie.pdn@dsm.com.

Veel leesplezier,

Harry, Ilona, Karin, Mark, Monique & René

“Gokken kan leuk zijn, maar niet met je pensioengeld”

Er wordt al geruime tijd gesproken over de hervorming van ons pensioenstelsel. Onlangs bleek dat de vakbonden geen heil zien in een nieuw pensioenstelsel. Een stelsel met een eigen pensioenpotje voor iedere deelnemer of een zzp-pensioen is daarmee geen zekerheid geworden. We vroegen aan PDN bestuurslid Piet Rennen, benoemd op voordracht van de Centrale Ondernemingsraad DSM Nederland, hoe hij denkt over een nieuw pensioenstelsel.

Er zijn mensen die vinden dat er eigenlijk helemaal niets hoeft te veranderen aan het pensioenstelsel. We hebben in Nederland een goed pensioen en dat moeten we zo houden. Wat vindt Piet hiervan?

“Er is veel veranderd in de maatschappij. Steeds minder mensen zullen nog veertig jaar bij hetzelfde bedrijf werken. Daarmee bouwen mensen in verschillende leeftijdsfasen pensioen op bij verschillende pensioenfondsen of misschien zelfs een tijdje niet. Hierdoor is het systeem, waarbij één premie geldt voor een gelijke opbouw (de zogenoemde doorsneepremie) onder druk komen te staan. In het verleden was dat allemaal niet zo erg. Wat je als jongere dan ‘te veel’ aan premie betaalde, werd later gecompenseerd door een lagere premie. Maar zoals al opgemerkt, mensen blijven niet zo lang werkzaam meer binnen één en dezelfde onderneming of bedrijfstak. Ook zijn er veel meer ZZP'ers gekomen uit vrijwillige keuze of min of meer gedwongen omdat ze bij reorganisaties als oudere werknemer niet meer aan de bak komen. Zij worden geconfronteerd met onbetaalbare pensioenpremies als ze een eigen pensioen willen opbouwen.

Een andere trend waar we rekening mee moeten houden, is dat mensen mondiger zijn geworden. De individualisering heeft nogal wat impact. Mensen stellen bijvoorbeeld vragen bij de solidariteit. Dat alles heeft het voor mij al een paar jaar geleden duidelijk gemaakt dat er iets moet veranderen.”

Hoe bereidt PDN zich voor op een nieuw pensioenstelsel?

“Waar we exact naar toe gaan, weten we nog niet. We kunnen wel een scenarioschets maken. Op dit moment werkt PDN aan het vernieuwen van de pensioenregeling van de werknemers met een salaris boven € 105.075. De zogenoemde Nettopensioenregeling 2.0 (NPR). De ervaring die PDN daarmee opdoet, kunnen we straks gebruiken als er een nieuw pensioenstelsel zou komen met individuele pensioenpotjes. In de vernieuwde NPR zullen een aantal elementen aan bod komen die ook spelen in de discussie rond een nieuw pensioenstelsel. PDN heeft een onderzoek gehouden onder de deelnemers van de Nettopensioenregeling. Daaruit bleek onder andere dat de pensioenkennis en het pensioenbegrip onder deze deelnemers laag is. Bij de uitrol van de

nieuwe NPR zullen we veel aandacht moeten besteden aan het duidelijk en goed overbrengen van de boodschap. Ook van die ervaring kunnen we straks profijt hebben.”

Hoe sta jij tegenover persoonlijke pensioenpotjes in een nieuw pensioenstelsel?

“Bij veel mensen leeft het idee dat ze dan een eigen pot met geld krijgen waarover ze vrij kunnen beschikken. We zullen duidelijk moeten maken dat het toch iets anders in elkaar zit. Je hebt wel een eigen potje, maar je kunt er geen geld uit opnemen. Het is geld met een bijzondere bestemming. Ook is het geld niet voor de erfgenamen als je komt te overlijden. Je hebt een eigen pensioenpotje tot het moment dat je de eigen pot gaat gebruiken voor inkoop van pensioenaanspraken. Stel je bent een vrijgezel met een flinke pensioenpot. Je gaat het eerste jaar gebruik maken van je pensioenpot en je komt binnen dat jaar te overlijden. Dan is er geen individuele pot meer. Ik ben bang dat veel mensen dat allemaal niet scherp op het netvlies hebben. Hoe dat in de praktijk werkt, zullen we goed duidelijk moeten maken.”

Piet Rennen

Deelnemers gaan in een nieuw pensioenstelsel meer keuzes krijgen. Hoe kunnen we ze hierop voorbereiden?

“Het is veel ingewikkelder dan de meeste mensen kunnen bevatten. En de indruk die gewekt wordt over de individuele pensioenpot is dat het allemaal makkelijk is uit te leggen. De nieuwe keuzemogelijkheden maken het er niet eenvoudiger op. Het is belangrijk om samen met de sociale partners een standaardkeuze overeen te komen. Daarnaast zullen we de alternatieve keuzemogelijkheden duidelijk moeten maken aan de deelnemers. En dat wordt nog een flinke uitdaging. We moeten dat stap voor stap voorbereiden.”

Wat moet wel en niet kunnen met het geld uit die persoonlijke potjes?

“Met zoveel geld kan ik toch ook mijn hypotheek aflossen”, zullen bijvoorbeeld veel mensen zeggen.

“De hele pensioenpot opnemen lijkt mij niet gewenst. Je houdt dan geen of maar een heel laag pensioen over. Wel moeten we keuzemogelijkheden beperkt toestaan. Het hele principe van een pensioenstelsel is eigenlijk het invullen van een stukje zorgplicht. De zorg dat mensen na hun werkende leven financieel goed kunnen rondkomen. We moeten de deelnemers erop wijzen dat het ook ieders individuele verantwoordelijkheid is dat je na je werkzame leeftijd financieel goed uit de voeten kunt. Het pensioen is de laatste tijd al behoorlijk versoberd. In het verleden konden mensen 70% van het eindloon opbouwen. Dat hebben we al lang niet meer. Mensen met een wat stevigere salarisgroei in hun arbeidsleven

komen nu behoorlijk lager uit. Wat mensen vaak niet doorhebben is dat er ook een verschil is tussen je echte salaris en het pensioengevend salaris, het salaris waar je pensioen op gebaseerd is.

“Een belangrijk onderdeel van de pensioenplannen is de afschaffing van de doorsneepremie. Bij de doorsneesystematiek betaalt iedereen dezelfde premie en bouwt iedereen hetzelfde pensioen op (in % van het pensioengevend salaris). Over de inleg van jongere werknemers kan langer rendement worden opgebouwd maar dit werkt niet door in een hogere pensioenopbouw voor de jongeren. Hoe sta jij tegenover de afschaffing van de doorsneepremie?”

“Vanuit sociale partners, de werkgever en de vakbonden, is er een druk om >>

“Pensioenstelsel moet veranderen, maar het hoeven geen individuele pensioenpotjes te worden.”

de doorsneepremie te handhaven. Het werkelijke probleem is minder de doorsneepremie maar meer de doorsnee-opbouw. Voor werkgevers is het heel moeilijk om tegen hun werknemers te zeggen dat ze alsnog meer premie moeten betalen voor een vaste pensioenopbouw. Oudere werknemers zouden daarmee ook duurder worden. In plannen voor een nieuw pensioenstelsel ga je met een vaste premie meer pensioen opbouwen als je jonger bent. Dezelfde euro's die ingelegd worden leiden tot een ander pensioenniveau afhankelijk van de tijd dat die inleg kan renderen.

Afzonderlijke pensioenpotjes zullen wellicht ook leiden tot een keuze voor de deelnemer over de manier waarop zijn geld belegd wordt. De een zal voor voorzichtig beleggen kiezen, de ander wil juist met meer risico beleggen. Hoe ver mag die vrijheid gaan? Wat is in die situatie de zorgplicht van PDN?

“De zorgplicht is er. Ik denk dat het goed is om een aantal keuzemogelijkheden, profielen, aan te bieden maar de deelnemer geen volledige vrijheid te

geven om te bepalen wat hij gaat doen. Bijvoorbeeld de keuzemogelijkheid voor een laag of een hoog risicoprofiel. Deze profielen zullen de risico's aangeven. Er is nog altijd een groot verschil tussen beleggen en gokken. Gokken kan leuk zijn, maar niet met je pensioengeld. Voor de gemiddelde werknemer is het een 'hell of a job'. Veel mensen zullen niet eens een keuze willen maken en terugvallen op de standaardkeuze die het pensioenfonds voorstelt. Die standaardkeuze zou dan iets moeten zijn wat in het midden zit. En sommige mensen zullen daar dan weer bewust van willen afwijken met minder of meer risico.”

Waar blijft de solidariteit in het pensioenstelsel als iedereen een eigen potje heeft. Solidariteit is nu belangrijk onderdeel van het stelsel en maakt de pensioenen goedkoper.

“Een zekere mate van solidariteit is onvermijdelijk omdat niemand bijvoorbeeld het levensrisico alleen kan nemen. Je weet niet hoe oud je wordt. Je zult daar iets moeten doen. Gedwongen in een verzekerde situatie of in een collectief systeem. Voor mij speelt

nog een ander soort solidariteit. Op dit ogenblik is er in het pensioenstelsel geen onderscheid tussen mensen die met pensioen gaan, bijvoorbeeld voor mensen met zware beroepen. Die onevenwichtigheid is wel onderdeel van de huidige maatschappelijke discussie. Zolang iedereen jong is, lijkt er weinig verschil, maar zodra je je pensioenpotje gaat omzetten in pensioenaanspraken, dan ziet het er anders uit voor iemand die nog op en top fit is dan voor iemand die zuchtend en kreunend dat moment bereikt.”

Vraag het aan Sanne

Je leeftijd telt, maar welke leeftijd telt bij je pensioen?

Vroeger was het een stuk eenvoudiger. Je had de AOW-leeftijd en je pensioendatum. Voor beide was dat 65 jaar. Nu zijn er zoveel verschillende leeftijden die gebruikt worden bij je pensioen dat je door de leeftijden je pensioen niet meer ziet!

Laten we beginnen met de leeftijden die onze overheid vaststelt, bijvoorbeeld de opschuivende AOW-leeftijd. De AOW-leeftijd is op dit moment 67 jaar en 3 maanden als je geboren bent na 31 december 1954. Ben je geboren voor deze datum dan ligt je AOW-leeftijd tussen de 66 en 67 jaar. Volgens de laatste berichten geldt de AOW-leeftijd van 67 jaar en 3 maanden tot 2024. Vanaf 2024 kan dit weer hoger worden

Daarnaast stelt de overheid een pensioenrekenleeftijd vast, ook wel pensioenrichtleeftijd genoemd. Deze wordt gebruikt om de pensioenopbouw van iedereen te berekenen. De overheid heeft deze pensioenrekenleeftijd vastgesteld op 68 jaar. Bij deze pensioenrekenleeftijd van 68 jaar hoort een opbouwpercentage van 1,875%. Om het nog wat moeilijker te maken mogen sociale partners in het pensioenreglement afwijken van die 68 jaar. Bij PDN hebben de sociale partners dat gedaan en hebben ze gekozen voor een pensioenrekenleeftijd van 67 jaar. Daar hoort een lager opbouwpercentage bij van 1,738%. In het pensioenreglement vind je deze leeftijd terug onder de naam pensioenleeftijd. Verwar deze dus niet met je AOW-leeftijd.

Zie jij door de leeftijden je pensioen nog?

Gelukkig is er een belangrijke datum die je zelf mag kiezen. Dat is je eigen pensioendatum. De datum dat jij je pensioen wilt laten ingaan. Om het echter toch niet te makkelijk te maken, moet de pensioeningangsdatum in Nederland liggen tussen je 55ste en je AOW-leeftijd + maximaal 5 jaar. Ook dit is weer een keuze die door sociale partners is gemaakt. Bij PDN mag je vanaf je 55ste je pensioen laten ingaan.

Heb jij een vraag voor Sanne? Laat het ons weten via redactie.pdn@dsm.com

PDN Magazine: duurzaam en milieuvriendelijk

De communicatie van PDN gebeurt zoveel mogelijk digitaal. Het nieuwe PDN Magazine ontvang je echter op papier. Bij het maken van PDN Magazine is rekening gehouden met een duurzame en milieu-verantwoorde productie. Zowel bij de keuze van het papier waarop dit magazine is gedrukt, als bij de folie waarin het blad is verpakt, is daarmee rekening gehouden.

Er is gekozen voor FSC-gecertificeerd papier. Dat is te zien aan het FSC label. Dit papier is voor 60% gemaakt van gerecyclede en voor 40% uit FSC gecertificeerde vezels. FSC staat voor Forest Stewardship Council. Dat is een internationale organisatie die zich inzet voor verantwoord bosbeleid wereldwijd. Van verantwoord bosbeheer spreekt FSC wanneer op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de sociale, ecologische en economische aspecten die bij bosbeheer horen. FSC wordt gesteund door alle grote milieu- en ontwikkelingsorganisaties. Hout en papierproducten die afkomstig zijn uit een FSC gecertificeerd bos zijn herkenbaar aan het FSC label. Dat label mag alleen gebruikt worden als bosbeheerders, papierfabriek, papiergroothandel en drukkerij kunnen aantonen zich aan de regels van FSC te houden. De certificering van deze bedrijven gebeurt door onafhankelijke organisaties.

Het EU Ecolabel voor de folie waarin PDN Magazine is verpakt, is het Europese keurmerk voor non-food producten, met als doel duurzame productie en consumptie te stimuleren. Het keurmerk is erkend door alle landen van de Europese Unie, als ook door Noorwegen, Lichtenstein en IJsland. Producten met een EU Ecolabel zijn geproduceerd met een lagere milieubelasting van: grondstoffen, energie, water, schadelijke stoffen, afval en verpakking. De LD PE-folie waarin PDN Magazine wordt verzonden, is gemaakt van olie en te gebruiken als grondstof die goed te recyclen is.

Wat verandert er door de AVG?

De AVG stelt scherpere eisen aan de opslag, het gebruik en de verwerking van persoonsgegevens. De AVG gaat over alle gegevens waarmee personen zijn te identificeren of die te herleiden zijn tot personen. Denk aan je naam, burgerlijke staat, geboortedatum, geslacht en Burgerservicenummer. Ter bescherming van de privacy mag een organisatie deze gegevens alleen opslaan en gebruiken als ze nodig zijn voor de kerntaken van de organisatie.

De belangrijkste gevolgen van de AVG voor pensioenfondsen:

1. Meer rechten voor deelnemers:

In de nieuwe privacywetgeving wordt de privacy van de burger versterkt en uitgebreid. Die krijgt bijvoorbeeld het recht op beperking van de verwerking van persoonsgegevens. Er bestond al recht van inzage, correctie en bezwaar. Niet alle bepalingen uit de AVG zijn van toepassing op de pensioenwereld. Zo bepaalt de AVG dat je het recht hebt om "vergeten" te worden. Maar een deelnemer van een pensioenfonds zal eerder het tegenovergestelde willen.

2. Meer plichten voor pensioenfondsen

Zowat de hele administratie van een pensioenfonds draait om het verwerken van persoonsgegevens. Dus die nieuwe verplichtingen raken bij uitstek pensioenfondsen en hun uitvoeringsorganisaties. Zo moet een fonds een actief beleid voeren om aan te tonen dat de AVG wordt nageleefd. Welke gegevens van een gepensioneerde of een actieve deelnemer gebruiken we, hoe komen we eraan en wie kunnen er binnen de organisatie bij? Er moet een register komen van alle verwerkingen van persoonsgegevens. Ook moeten procedures de privacyrechten van de deelnemer waarborgen. Al bij het ontwerp van een systeem moet met de bescherming van persoonsgegevens rekening worden gehouden. En het systeem mag niet meer data bevatten dan strikt noodzakelijk is. Bij een update van het administratiesysteem moet er een Privacy Impact Analyse komen: is na de systeemaanpassing de privacy nog steeds gewaarborgd? En ook nieuw is de Functionaris Gegevensbescherming: één centrale persoon in de organisatie die aanspreekbaar is op privacy-kwesties.

3. Toezicht wordt strenger

De Autoriteit Persoonsgegevens krijgt meer bevoegdheden. Vraagt de toezichthouder om opheldering, dan moet het fonds die kunnen geven. Dat vereist veel meer inspanningen van organisaties op het vlak van registratie van procedures en risicoanalyse. Je zult moeten aantonen dat de technische en organisatorische maatregelen die je treft effectief zijn.

4. Datalek? Meld het!

We spreken van een datalek als persoonsgegevens in handen vallen van derden die geen toegang tot die gegevens zouden mogen hebben. Voor Nederland geldt al sinds 1 januari 2016 een meldplicht voor datalekken. Voor de meeste EU-lidstaten is dit nieuw.

Privacy,
belangrijk voor
ons allemaal!

Op 25 mei 2018 treedt de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming) in werking. Dat betekent één privacywet voor heel Europa, maar ook meer regels voor onder andere pensioenfondsen en rechten voor deelnemers.

De huidige wet bescherming persoonsgegevens stamt uit 2001. Sinds die tijd is er heel veel veranderd. De ICT-ontwikkelingen zijn razendsnel gegaan. Bijna alles wat we doen, hebben en vinden, wordt ergens online opgeslagen. Al die gegevens zijn te koppelen en kunnen een gedetailleerd beeld geven van de meesten van ons. Als zoiets gebeurt zonder dat je het weet of daar toestemming voor hebt gegeven, kunnen hele nare situaties ontstaan.

Grote gegevensbestanden met privacygevoelige informatie zijn

een interessant doelwit voor hackers. Gehackte gegevens worden doorverkocht. In de (legale in illegale) handel in datagegevens gaan gigantische bedragen om. En wij leveren met z'n allen deze gegevens gratis en voor niets aan. Veel mensen denken dat ze Facebook, Whatsapp en talloze andere diensten gratis mogen gebruiken. Maar we betalen natuurlijk gewoon met onze persoonlijke gegevens. En die zijn veel waard! Vervolgens krijgen we advertenties en aanbiedingen voorgeschoteld, misleidende miltjes met als doel om onze bankrekening te plunderen of vindt er zelfs identiteitsdiefstal plaats.

PDN is klaar voor de aangescherpte privacywet

PDN zorgt al vele jaren voor een beheerste en integere verwerking van persoonsgegevens. De pensioenuitvoering gebeurt door

DSM Pension Services (DPS). PDN en DPS werken op dit moment samen in een project om aan alle nieuwe wettelijke vereisten te voldoen. Denk hierbij aan een verplicht overzicht van systemen, verplichte beleidsstukken, risico-analyses, het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming, etc. Al deze stukken moeten op verzoek kunnen worden getoond aan een toezichthouder, zoals de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook worden alle interne werkprocessen onder de loep genomen en zo ingericht om te kunnen handelen zoals de AVG dit voorschrijft.

Wat betekent dit voor jou als deelnemer?

Voor jou persoonlijk verandert er weinig. Hoe PDN (en DPS) de privacy van de deelnemer waarborgen conform de AVG zal worden toegelicht in het privacy & cookie statement.

- Heb je inzage in je eigen gegevens op

- de website in "mijn PDN pensioen" of "Mijn totale pensioenoverzicht";
- Wordt, als je contact hebt met een medewerker van DPS, altijd je identiteit geverifieerd;
- Zal, als je nog geen toestemming hebt gegeven, eerst om toestemming gevraagd worden voor correspondentie via je persoonlijke e-mailadres. Deze instemming kan ook altijd weer worden ingetrokken.

Wat kun je zelf doen?

We geven op het internet enorme hoeveelheden informatie over onszelf af. Naast de min of meer bewust afgegeven informatie wordt er van alles opgeslagen: wat we doen op social media, onze online aankopen en ons zoekgedrag op internet. Hier een aantal tips:

- Gebruik een goed wachtwoord (combinatie van hoofd- en kleine letters, cijfers, leestekens) en gebruik voor iedere website of dienst een ander wachtwoord.
- Ben je bewust van welke informatie je weggeeft: je geeft onbewust meer informatie dan je denkt. Is al die informatie wel nodig?
- Let op laksheid: als je gericht bezig bent met bijvoorbeeld een aankoop, let er dan op om ook moeite te blijven doen om je privacy te beschermen.
- Om sommige diensten kun je bijna niet meer heen. Geen Whatsapp gebruiken bijvoorbeeld is onhandig. Ben je er bewust van dat je met het gebruik van zo'n dienst het privacybeleid accepteert, ook al ben je niet overal mee eens of heb je zelfs de privacyvoorwaarden niet gelezen.

Wist je dat er meer dan vijftien verschillende werkgevers zijn aangesloten bij PDN? Het zijn dus niet alleen medewerkers van DSM die pensioen opbouwen bij PDN. Ook de medewerkers van de andere aangesloten ondernemingen doen dat. In deze rubriek stellen we telkens een van de aangesloten bedrijven voor. In deze eerste uitgave van PDN Magazine is dat DSM Sinochem Pharmaceuticals (DSP). Ella Groenendijk, Directeur HR Europa/Amerika, neemt jullie mee.

PDN neemt je mee naar DSM Sinochem Pharmaceuticals (DSP)

De wortels van DSM Sinochem Pharmaceuticals gaan terug tot in 1869 met het ontstaan van Nederlandsche Gist en Spiritusfabriek – het latere Gist Brocades, dat in 1998 door DSM werd gekocht. In 2011 verkocht DSM de helft van de aandelen aan het Chinese staatsbedrijf Sinochem Group. Sindsdien is de naam DSM Sinochem Pharmaceuticals. “DSP is wereldwijd leider in duurzame geproduceerde antibiotica, statines (cholesterolverlagende medicijnen) en in schimmeldodende medicijnen”, vertelt Ella Groenendijk.

Levensreddende medicijnen

“Antibiotica zijn onze oudste en zeer succesvolle producten. De Gist Brocades fabriek was één van de twee eerste farmaceuten die penicilline productie op industriële schaal mogelijk maakte, net na de tweede wereldoorlog. Innovatie vinden we belangrijk; het zit in ons bloed. Daarom zijn we vijf jaar geleden gestart met het zelf maken van eindproducten: pillen, capsules, sachets etc. Voor die tijd leverden we alleen het werkzame bestanddeel van medicijnen aan de producenten van de eindproducten. Nu maken we deze dus zelf in onze eigen ‘Drug Products unit’. Dat is succesvol omdat we de werkzame bestanddelen van deze eindproducten al zelf maakten. We zijn daardoor niet afhankelijk van andere leveranciers.

Antibiotica zijn onze oudste en zeer succesvolle producten

onze duurzame productiemethode voorkomen we verdere ontwikkeling van antibioticaresistentie en dragen we bij aan een schoner milieu. Helaas zijn er nog steeds antibiotica producenten in bijvoorbeeld India en China die niet schoon werken en daarom maakt DSP zich samen met onder andere een aantal andere grote farmaceuten, de World Health Organization (WHO) en de Verenigde Naties, sterk voor bewustzijn op het gebied van antibioticaresistentie in relatie tot het dumpen van antibiotica-resten in het milieu en dringt aan op goede wereldwijde wetgeving en regulering.”

Duurzaamheid belangrijk

Ella vertelt enthousiast over DSP’s unieke, duurzame manier van produceren. “De manier waarop we onze werkzame stoffen en medicijnen maken is uniek en gepatenteerd. In tegenstelling tot andere productiemethoden hebben wij geen schadelijke oplosmiddelen nodig en veel minder processtappen om tot het uiteindelijke product te komen. Dit maakt onze methode efficiënter en schoner. Bovendien hebben we een zeer effectief afvalwater behandelingsysteem dat op al onze productiesites 24 uur per dag, 7 dagen per week draait om ervoor te zorgen dat er geen antibiotica-resten van de productie in het milieu belanden. Dit kan er namelijk aan bijdragen dat bacteriën resistentie ontwikkelen tegen antibiotica. Met

Ella stelt zich voor

DSM

Ik werk sinds 2002 bij DSM (Anti Infectives) in 2011 overgegaan in de joint venture DSM Sinochem Pharmaceuticals (DSP).

Trots:

DSP is een plezierig, informeel bedrijf. Het levert een hoge kwaliteit, is betrouwbaar en duurzaam. Ik ben heel trots om bij een bedrijf te werken dat levensreddende ingrediënten en medicijnen maakt. Zonder deze zouden mensen bijvoorbeeld kunnen sterven aan een zwerende vinger.

Eigen pensioen:

Ik ben uitstekend geïnformeerd over mijn eigen pensioen. Ik hoor natuurlijk heel veel. En ik heb een persoonlijk

DSP in cijfers

Vestigingen

in Singapore, China, India, Egypte, Spanje, USA, Mexico en Nederland

Wereldwijd 2.100 medewerkers
In Nederland 250 medewerkers

Producten:

Actieve Farmaceutische Ingrediënten, intermediairen en einddoseringen in antibiotica, statines (cholesterolverlagers) en schimmeldodende medicijnen.

pensioengesprek gehad met een medewerker van DSM Pension Services. Dat gaf een perfect inzicht in mijn eigen situatie.

Persoonlijk:

59 jaar, getrouwd, moeder van twee studerende zonen van 18 en 22 jaar.

Drie Nederlandse locaties

"Ons hoofdkantoor staat in Singapore en we hebben vestigingen in China, India, Egypte, Spanje, USA, Mexico en Nederland", vertelt Ella. Wereldwijd werken er zo'n 2.100 medewerkers bij DSP. In Nederland zijn dat er ongeveer 250. "Het hoofdkantoor van Nederland staat in Rijswijk en we hebben twee fabrieken in Delft. In Delft maken we diverse tussenproducten en enzymen met zo'n 100 medewerkers. In Rijswijk zitten onze afdelingen Sales, Marketing, Finance, Legal, Communicatie en HR en onze business unit Drug Products. Hier werken ongeveer 150 mensen; een internationaal gezelschap van maar liefst 25 verschillende nationaliteiten. Dat maakt mijn werk extra interessant en uitdagend."

Goede informatie

De medewerkers van DSP bouwen pensioen op bij PDN. Ella vertelt over de informatie die ze krijgen over hun pensioen. "Wanneer medewerkers in dienst komen, krijgen ze een informatiepakket van PDN. Ze kunnen verder informatie vinden op de website, in de pensioenplanner en via de Pension Desk. Onze medewerkers waarderen ook de pensioensessies die DSM Pension Services aanbiedt. Ze voelen zich goed geïnformeerd." De samenwerking tussen DSP, het pensioenfonds en de pensioenuitvoeringsorganisatie is goed, volgens Ella. "We worden op de hoogte gehouden via de werkgeverscouncil en er is altijd iemand bij DSM Pension Services die wil helpen."

Ik vind PDN en DSM Pension Services ontzettend klantgericht. Ze zijn heel open in hun communicatie." DSP gaat in samenwerking met DSM Pension Services ook persoonlijke pensioengesprekken aanbieden aan alle medewerkers. "Zo krijgt iedereen een nóg beter inzicht in hun persoonlijke situatie."

Bevoorrecht

DSP lift mee op de afspraken die DSM maakt over pensioen. "Onze invloed is erg klein, maar DSM regelt het prima. Wij zijn in Nederland bevoorrecht op het gebied van pensioen. Het is zo goed geregeld in vergelijking met de landen van de andere nationaliteiten die voor ons werken."

Wist jij dit al?

Je UPO's (Uniforme Pensioenoverzichten), de brieven die het pensioenfonds je de laatste jaren heeft gestuurd, worden sinds enkele jaren allemaal opgeslagen in een beveiligd deel van de PDN-website. Jouw digitale dossier. Dat heeft als voordeel dat je niet meer al je pensioenpost hoeft te bewaren in een klapper en dat je post altijd digitaal te bereiken is. Handig als bijvoorbeeld iemand anders jouw administratie bijhoudt.

Jouw dossier heeft meerdere tabbladen/ mappen, zodat niet al je post op een hoop gegooid wordt. Zo vind je je digitale post:

Stap 1.

- Ga naar de pdn website: www.pdnpensioen.nl.
- Klik op inloggen of op de tegel 'Mijn PDN pensioen'

Stap 2.

- Klik je op 'inloggen DigiD' en vervolgens op 'inloggen'
- Heb je geen DigiD klik dan op 'hier inloggen'. Vul vervolgens je gebruikersnaam en wachtwoord in.

Stap 3.

- Vul je DigiD gegevens in en klik op 'inloggen'.

Stap 4:

- Klik op 'Ga door naar Mijn pensioen'.

Stap 5:

- Je bent ingelogd in je digitale dossier 'Mijn pensioen'.
- Klik in de menubalk op 'mijn documenten'.

Stap 6:

- Aan de linkerkant vind je een aantal tabbladen (mappen)
- Als je hier op klikt vind je de betreffende post.

- door Leo Smits -

Jacques van Marken, Syb Talma en Willem Drees. Zeggen deze namen je wat? Misschien kunnen de ouderen onder de lezers Willem Drees als naam nog wel herinneren. Deze drie mannen waren de grondleggers van het pensioensysteem dat wij nu nog kennen.

In 1880 dacht de ondernemer Jacques van Marken* al, "voor een machine moeten we geld opzij leggen om hem aan het einde van zijn leven te vervangen. Voor de mensch moet aan het einde van zijn werkzame leven geld gespaard zijn om hem de rest van zijn leven een menswaardig bestaan te geven."

Een mooie sociale gedachte van de heer Van Marken. Hoewel de vergelijking van machine en mensch nogal koeltjes overkomt, maar toch. In 1913 voerde Syb Talma, minister van Handel, Nijverheid en Landbouw, de eerste Invaliditeits- en Ouderdomswet in. De wet was een verplichte verzekering voor arbeiders in loondienst. Werkgever en werknemer betaalden samen de premie.

De appel voor de dorst

Na de Tweede Wereldoorlog was Willem Drees in 1947 verantwoordelijk

voor de noodwet voor Ouderenzorg. De voorloper van de Algemene Ouderdomswet. Die wet zorgde voor ouderdomsuitkering voor loontrekkenden én niet-loontrekkenden. De uitkering was premievrij. Het rijk betaalde de premie. Later werd de AOW een verplichte volksverzekering.

In 1952 volgde de Pensioen- en spaarfondsenwet: pensioenpremies werden buiten de onderneming ondergebracht in een pensioenfonds- of een -verzekeraar. De appel voor de dorst zag het levenslicht. De Pensioen- en spaarfondsenwet werd in 2007 vervangen door de nieuwe Pensioenwet die tot vandaag werkzaam is.

Door de komst van een geregeld pensioensysteem veranderde ook de familieverbanden. Opa's en oma's hoefden niet meer bij de kinderen of familie in te wonen. De bejaardenhuizen ontstonden. De secularisatie maakte

een eind aan de verzuiling. De eerste zaadjes van de individualisering werden geplant en de consumptiemaatschappij liep zich warm.

De verboden vrucht

Pensioen wordt ook wel uitgesteld loon genoemd en is van het 'volk'. Nota bene Ruud Lubbers, de christendemocratische premier eigende zich in 1980, 30 miljard gulden toe van het ABP-pensioenfonds. Was dit het begin van het einde van het pensioensysteem? Vanaf eind jaren 90 tot op heden werd er door pensioenfonds niet meer risicomijdend belegd, de appel voor de dorst werd een verboden vrucht.

Leve de vooruitgang! Zouden we met het verorberen van de verboden vrucht nooit meer terugkeren in het hof van Eden? Is de overheid voor geen cent te vertrouwen? Voor de pensioenfonds ligt nu de schone taak om hun inleg te laten renderen om het 'volk' weer te geven wat hen toekomt op den ouden dag. Zoals Van Marken al in 1880 zei: 'een menswaardig bestaan'. Un fait accompli, welterusten.

* Jacques van Marken richtte in 1869 de N.V. Nederlandsche Gist- & Spiritusfabriek op (het latere Gist-Brocades, inmiddels opgegaan in DSM).

De pensioenreis van Ger Wagemans

We zitten aan tafel met Ger Wagemans, in het DSM kantoor in Heerlen. Een plek waar hij sinds zijn pensionering pas een keer of drie keer is teruggeweest. Nee, hij mist het niet. Terugkijken is niet Gers ding. Hij heeft een hekel om over het verleden te praten, dat is voorbij. "Maar het is leuk om oud-collega's weer een keertje tegen te komen. Want waar ik zeker in ben geïnteresseerd, is of het de mensen waar ik mee gewerkt heb goed gaat."

Actief

Het lijstje van activiteiten na pensionering is indrukwekkend. "Ja, ik doe nog altijd genoeg", merkt Ger op. "Maar alles in de non-profit sector, niets meer in het bedrijfsleven. Anders had ik daar net zo goed in kunnen blijven doorwerken. Ook toen ik nog bij DSM werkzaam was, heb ik dat altijd gedaan. Ik stam af van de generatie dat je ook je sociale verantwoordelijkheid in de regio moet oppakken. Met ca. 25 jaar was ik al bestuurslid en later voorzitter van het RIAGG Westelijke Mijnstreek. Zo ook bij Welterhof/Mondriaan en het Laurentius ziekenhuis. Dat vond ook DSM fantastisch. Ik heb er veel van geleerd.

Werkzaam zijn in een wereld waar het niet gaat om chemie en markt, heeft mijn blik veruimd. Ik heb veel aan de maatschappij te danken; dan wil ik ook iets teruggeven. Dat is mijn drijfveer.

Toen ik ben gestopt bij DSM heb ik dat bewust verder opgepakt. Ik werk nu ongeveer 25 uur per week. Ik ben van mening dat de hersens moeten blijven doorwerken. Ik heb redelijk wat gepensioneerden en vroeg-gepensioneerden gezien die dat niet deden. Daar word je een arm mens van. Bezig blijven is belangrijk voor mijn generatie. Ik heb veel nevenfuncties als voorzitter of vice-voorzitter. Als

voorzitter word ik ook aangesproken op procesvaardigheden. Dat vind ik het minst leuk. Als lid kun je veel vrijer acteren en meer roepen. Misschien maken ze me daarom wel overal voorzitter", lacht Ger.

Rode draad

"Ik heb mijn leven lang met pensioen te maken gehad. Toen ik als tweeëntwintigjarige begon als jurist, had ik al te maken met sociale zaken en dus met pensioen. Dat is mijn hele carrière zo gebleven. Ik ben opgevoed in pensioenen toen dat nog niet sexy was, door Piet Verwijlen.

Ik ben tussen de 12 en 15 jaar bestuurslid bij PDN geweest. Met 59 jaar ben ik zelf met pensioen gegaan. Pensioen is de rode draad in mijn leven."

Meest tegengevallen

"Mijn werkzame leven, inclusief mijn privétijd, heb ik altijd ingericht op tijdslots van een half uur. Toen ik met pensioen ging ben ik die planningsmodus kwijtgeraakt. Daar heb ik het meeste moeite mee gehad. Ik ben nu zes jaar met pensioen en pas sinds kort weer terug in de planningsmodus. Ook mijn vrouw heeft veel activiteiten. We moeten wel plannen. Naar het museum gaan, ja zelfs niets doen, plannen we in."

'Pou pou'

Op het moment dat we Ger naar zijn passie vragen, begint hij te stralen. "Sport en vooral fietsen is mijn ziel en zaligheid. Ik heb net een nieuwe fiets

gekocht. De datum dat ik mijn fiets kan ophalen staat groot in mijn agenda gemarkeerd. Op mijn vierenvestigste heb ik twee nieuwe heupen gekregen. Om dat te vieren heb ik een nieuwe fiets gekocht. Op mijn vijfenvijftigste heb ik er nog eentje gekocht en nu is het tijd voor de volgende. Op alle fietsen fiets ik nog. Iedere zondag ca 100 km en in de winter 50 km op de mountainbike. Deels in een groep, deels alleen, deels met mijn vrouw. Ook vakanties in de bergen staan in het teken van samen fietsen. Mijn bijnaam is 'Pou pou'. Omdat ik heel dom fiets en nooit win. Op verkeerde momenten demarreren, is mijn handelsmerk. En dan kom ik al puffend en hijgend boven. Ik heb max drie keer in mijn leven verstandig gefietst (en wel gewonnen!). Maar ik vind het niet leuk om berekenend te fietsen. Een keer per week golf ik. Zoals het uitkomt. Ik ben wars van verplichtingen in deze fase van mijn leven. En ik wandel, vaak met mijn vrouw. Ik heb mezelf opgelegd om 5555 stappen per dag te zetten. Er zit geen logica in dat getal. Het is gewoon iets wat ik mezelf heb opgelegd om fit te blijven.

"Gaat niet, bestaat niet, is mijn motto"

Ik ben overigens net terug van een wintersport met mijn vrouw. Want skiën en langlaufen doen we samen ook graag. Tijdens mijn werkzame leven hebben mijn vrouw en ik veel dingen apart gedaan. Maar nadat mijn vrouw een flinke operatie heeft gehad, heb ik gedacht: we gaan nu heel veel dingen samen doen. En beiden kunnen we niet stilst zitten."

Pak je kansen

"Gaat niet, bestaat niet, is mijn motto. Verantwoordelijkheid nemen en pakken is nog altijd essentieel. Maak je eigen keuzes, afwegingen en toekomst. We hebben in Nederland een aantal dingen goed voor elkaar en een aantal dingen

Paspoort Ger Wagemans

Geboren: 18 juli 1952

Loopbaan:

- Bedrijfsjurist
- Chef arbeidsvoorwaarden DSM Limburg
- Hoofd P&O DSM Kunststoffen
- Directeur Sociaal Beleid DSM Limburg
- Diverse directoraten op de site in Geleen, oa bij Veiligheid, Milieu en Gezondheid, de grote reorganisaties en positionering van Chemelot en de Campus

Ging met 59 jaar met pensioen

Huidige activiteiten:

- Bestuurslid Waterschap Limburg
- Voorzitter RvT Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg, Heerlen
- Voorzitter RvC LWW Parkmanagement, Roermond
- Vice Voorzitter RvC Sociale Werkvoorziening MTB, Maastricht
- Vice Voorzitter Bestuur Instituut Asbestslachtoffers (IAS), Den Haag
- Vice Voorzitter Bestuur Pilon, Heerlen
- Vice Voorzitter RvT Museumplein (Continium), Kerkrade
- Voorzitter Mountainbike Ontwikkeling Zuid Limburg (MOZL), Margraten
- Lid Communicatiepanel PDN

niet. We moeten koesteren wat goed geregeld is. Laat de systemen voor je werken en beschouw dat niet als een handicap. En laat je ook niet teveel beïnvloeden door wat anderen doen. Als je iets anders had gewild, waar heeft het dan aan gelegen dat je het niet gedaan hebt?

Jongeren van nu hebben het veel lastiger dan ik het ooit gehad heb. Dat heeft te maken met de informatietoegankelijkheid. Die is giga. Waar moet je je keuzes uit maken? Vroeger was de wereld en het referentiekader veel kleiner. Hoe kun je bijvoorbeeld kinderen in het onderwijs zo motiveren dat ze het beste uit zichzelf halen, is iets wat me erg bezig houdt? Mijn advies? Grijp je kansen, durf en organiseer een vangnet bij de keuzes die je maakt. Zorg ervoor dat je mensen om je heen hebt die de waarheid durven te zeggen tegen jou; dat geluk heb ik altijd gehad. Als iets fout gaat houd jezelf dan zeker een spiegel voor. Je hebt er zelf toch een cruciale rol in gehad als iets fout is gegaan. En werk samen met jonge honden. Dan word je uitgedaagd."

Meest trots

"Van DSM en mijn bazen heb ik altijd de ruimte gekregen om me te ontwikkelen, ook om fouten te maken. Het is een fantastisch bedrijf voor mij geweest. Eveneens fantastisch vind ik de transformatie die DSM heeft doorgemaakt. Een bedrijf dat er staat!

Het meest trots ben ik op de omvorming van de site in Geleen en vooral de prepensioenregeling (PPS), die we ooit hebben gemaakt. En speciaal op het team waarmee ik dat gedaan heb, alsook de mensen van het intern en extern overleg. We hebben de DSM Innovatieprijs gewonnen met de PPS-regeling. Dat is ook weer een mooi voorbeeld van kansen pakken en kansen grijpen. Dat is wat me bij DSM zo heeft aangesproken. Om als je iets ziet of als je je ergens aan stoort, een oplossing te bedenken. Je voelt je uitgedaagd om dat te doen."

Betaaldata Pensioenen

De pensioenen worden (met uitzondering van december) op de 27ste van de maand overgemaakt. Als de 27ste echter in een weekend valt, dan worden de pensioenen eerder uitbetaald.

Betaaldata 2018	
april	26
mei	25
juni	27
juli	27
augustus	27
september	27
oktober	26
november	27
december	20

Dekkingsgraad PDN

Een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds is de dekkingsgraad. Het geeft de verhouding aan tussen het vermogen van PDN (pensioenvermogen) en de pensioenen die PDN nu en in de toekomst moet uitbetalen (de pensioenverplichtingen). Als de dekkingsgraad bijvoorbeeld 110% is, dan staat tegenover elke € 100 die PDN moet uitbetalen aan gepensioneerden, op dat moment € 110 aan vermogen.

De cijfers worden elk kwartaal bekend gemaakt op de website van PDN.

Onderstaande tabel toont de dekkingsgraad vanaf 2014.

Stand per einde	Dekkingsgraad	Beleidsdekkingsgraad	Gehanteerde rente	Rendement (t/m)
2014	109,3%		1,8%	17,7%
2015	103,7%	106,1%	1,6%	0,3%
2016	102,8%	98,8%	1,3%	7,6%
Q1 2017	105,7%	100,8%	1,4%	1,4%
Q2 2017	108,0%	102,9%	1,5%	2,0%
Q3 2017	109,7%	105,6%	1,6%	3,5%
Q4 2017	110,1%	107,8%	1,5%	5,6%

- Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 bij beslissingen over toeslagverlening of korten gebruik maken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. Deze dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden.

Broodje aap pensioen

Je pensioenpremie wordt belegd en wordt samen met het rendement daarop gebruikt om je toekomstige pensioen uit te keren.

Bij de AOW is dat anders. Die uitkeringen worden betaald uit AOW-premies en belastingen, die opgebracht worden door de werkenden van vandaag. Daarom wordt de financiering van de AOW een omslagstelsel genoemd, en die van het aanvullende pensioen bij PDN een kapitaaldekkingsstelsel.

In de Nederlandse pensioenpotten zit meer geld dan ooit tevoren. Het totale pensioenvermogen in ons land bedraagt meer dan 1.300 miljard euro. Dat geld is voor iedereen die nu met pensioen is, voor iedereen die nu werkt en voor mensen die nu uit dienst zijn en hun pensioen bij bijvoorbeeld PDN hebben laten staan. Er is dus straks óók pensioen voor iedereen die nu werkt.

De pensioenpot bij PDN is geen gemeenschappelijk bezit zoals de AOW, maar bestemd voor elke individuele deelnemer van PDN. Er zitten gelukkig wel een aantal elementen van solidariteit in het pensioen bij PDN. Zo is

arbeidsongeschiktheid verzekerd en als gepensioneerden ouder worden dan waarmee vooraf rekening is gehouden, wordt het pensioen gewoon doorbetaald. Daarnaast zijn de nabestaanden van een deelnemer die komt te overlijden goed verzekerd. Zowel de partner als de wezen krijgen een pensioen van PDN.

De ouderen eten de pensioenpot leeg van de jongeren

Het is wél zo dat de waarde van de pensioenverplichtingen (wat we nu en in de toekomst levenslang aan alle huidige deelnemers moeten betalen) de afgelopen jaren harder is gestegen dan het pensioenvermogen (alle beleggingen bij elkaar). Dat komt vooral door de lage rente. Veel pensioenfondsen kunnen hierdoor de pensioenen niet aanpassen aan de prijsstijgingen (indexatie). Dit is helaas ook bij PDN het geval.

Vroeger of later

Wie: Jacques Pasmans
Leeftijd: 67
Functie: Risk Manager bij DBS sinds 2008
Met pensioen in 2016

Hoe ziet je leven als gepensioneerde eruit?

"Ik was redelijk verslaafd aan mijn werk. Toen ik met pensioen ging kon ik mijn draai niet vinden. Dat heeft wel wat moeite gekost en een goed jaar geduurd. Ik ben op een gegeven moment wat andere hobby's erbij gaan zoeken. Ik doe een opleiding Spaans en ben gaan bridgen en hardlopen. Dat laatste doe ik drie keer per week, op maandag-, woensdag- en vrijdagochtend in een groep van zo'n 55 mensen. Verder volg ik nog een opleiding Spaans. Dat geeft me een vast ritme. En dat is ook meteen mijn belangrijkste boodschap: zorg dat je een ritme krijgt als je met pensioen gaat. Als je dat niet krijgt, wordt het lastig. Als je 's morgens nog moet bedenken wat je die dag gaat doen, dan komt er niets van en blijf je op de bank zitten. De meeste mensen die ik spreek zitten met hetzelfde probleem. Pensioen is eigenlijk een nieuwe baan. Mijn partner heeft jarenlang alles alleen gedaan en kreeg ineens mij 24 uur op haar lip. Ze was redelijk gewend aan het feit dat ik er niet was. Voor mij was het de kunst om een zinnige tijdsbesteding te vinden."

"Zorg dat je je huis vrij hebt van hypotheek."

Wat zijn de grootste veranderingen?

"Het meest belangrijke is dat ik niet meer 's ochtends op tijd hoeft op te staan. Sinds ik ben gaan hardlopen moet ik wel weer drie dagen in de week de wekker zetten en vroeg opstaan. Om half 10 sta ik op de atletiekbaan. Ik heb ook niet meer het probleem dat ik tijdens de spitsuren hoeft te rijden en in de file sta. Je kunt wat meer met je tijd schipperen. Reizen voor het bedrijf hoeft ik ook niet meer. Dat doe ik nu alleen privé."

Wat was je Pensioendroom en wat heb je eraan gedaan om die te kunnen verwezenlijken?

"Ik had geen pensioendroom. Ik ben daar nogal realistisch in. Het enige wat ik mezelf had voorgenomen is om mijn hobby fotografie op te pakken. Ik heb altijd gedacht: zo gauw ik met pensioen ga, ga ik een fotografie cursus volgen. Dat doe ik nu al twee jaar bij Syntra in België. Het is vrij pittig maar bevalt me uitstekend. Ik reis veel en leer steeds beter om goede foto's te maken. Van elke reis maken mijn vrouw en ik een fotoboek. Inmiddels hebben we er een stuk of 30 die ook steeds beter worden. Ook het editen gaat steeds beter. Als ik de fotoboeken van een jaar of zes geleden bekijk en nu, zie ik een enorme verbetering."

Had je achteraf iets anders moeten/kunnen doen?

"Ik ben naar de VOP cursus geweest. Daar krijg je tips. Dan denk je: nou ja, dat zal wel allemaal. Terugkijkend is de tip

om regelmaat te zoeken erg belangrijk. Dat is voor de meeste mensen die met pensioen gaan het grote probleem. Wat je partner betreft is het ook een kwestie van aan elkaar wennen. Ik heb een aantal huishoudelijke taken overgenomen van mijn vrouw zoals koken en de badkamer poetsen. De boodschappen doen we samen."

Welke tips kun je Gemma meegeven?

"Zorg dat je je huis vrij hebt van hypotheek. Ik heb destijds ook lijfrentecertificaten gekocht. Achteraf ben ik heel blij dat ik dat gedaan heb. Zo'n lijfrentecertificaat heeft een behoorlijk lange looptijd. Je houdt er een leuk zakcentje aan over. Zeker nu pensioen behoorlijk in beweging is. Kijk ook regelmatig naar je pensioenplanner en -wijzer en doe er

Wie: Gemma Krijgsman
Leeftijd: 36
Functie: Riskmanager bij FSS (Financial Shared Service Center), 1 dag in de week Riskmanager bij HRSS

Houd je je bezig met pensioen en zo ja hoe? Of waarom niet?

"Ja, ik hou me zeker bezig met pensioen. Het is je spaarpot voor later. Het is zeker van belang om daarmee bezig te zijn. Al kan ik er niet veel invloed op uitoefenen, ik kan wel op individueel niveau kijken wat er nu mogelijk is voor me. Zo kijk ik samen met mijn partner hoe we ons kunnen voorbereiden op ons pensioen. We hebben een extra inleg op onze hypotheek gedaan. Ik ga ook in gesprek met mijn ouders om te kijken hoe zij dat hebben aangepakt. Na mijn baan bij DSM Pension Services heb ik diverse opleidingen in pensioenen gevolgd zoals een masterclass pensioen. Ik vind het heel leuk om dat te doen als nevenactiviteit."

Wat is je Pensioendroom?

"Verre reizen maken. Simpele dingen als genieten en je geen zorgen hoeven te maken. Maar is het een pensioendroom of wordt het een pensioennachtmerrie? Is er überhaupt nog wel pensioen tegen die tijd? Er bestaat zeker ook onzekerheid wat dat betreft. De overheid is niet de meest betrouwbare partner. Ik kan wel zelf stappen nemen."

Heb je er al wat aan gedaan om die droom te verwezenlijken?

"Ik heb wel gekeken hoe ik mijn spaargeld nuttig kan besteden. Door een extra inleg op onze hypotheek zijn de maandelijkse kosten lager geworden. In gesprek met onze bank hebben mijn partner en ik gekeken welke mogelijkheden we hebben. We kijken ook hoe we verder kunnen investeren

iets aan. Ik heb er nooit spijt van gehad dat ik in het verleden dingen gedaan heb.

Zorg dat je besteedbaar inkomen na je pensioen hoger is en zorg dat je iets hebt wat op termijn kan renderen.

En als je ooit een keer een nieuwe woning koopt, kijk dan naar levensbestendig wonen. Ik zie nu hoe belangrijk dat is als ik naar mijn eigen woning kijk. Als je jong bent heb je veel meer tijd om op zoek te gaan. Op dit moment is het echt moeilijk om woningen te vinden die bijvoorbeeld alles gelijkvloers en een natte groep beneden hebben. Het is een ware race, je wordt gewoon overboden.

En reizen Gemma, jij houdt ook van reizen net als ik. Doe dat zowel voor als na je pensioen. Zorg voor goede ontspanning en denk aan je hobby's."

in iets wat later geld oplevert. Bijvoorbeeld een huis in het buitenland. De investering lijkt ons wel wat maar niet om iedere keer naar dezelfde plek op vakantie te gaan. Onbewust zijn we er toch mee bezig. Ook als we aanpassingen doen aan ons huis.

Reizen is mijn droom. Ik wil dat niet uitstellen tot aan mijn pensioenering. Je hebt je gezondheid niet zelf in de hand. Ik let op mijn voeding en beweging; mijn vitaliteit. We zijn gestart met de aanschaf van een caravan. Zo kun je sneller weg tussendoor. Je moet je eigen geluksmomentjes pakken als het kan."

Heb je nog vragen aan Jacques?

"De vraag hoe ik me goed kan voorbereiden op mijn pensioen heeft hij al beantwoord. Jacques, is emigreren naar het buitenland geen optie?" Jacques: "Nee, ik hecht heel erg aan sociale contacten. Een vriend van mij verhuist binnenkort naar Brabant om dichterbij zijn kinderen te wonen."

Wat ga je anders doen naar aanleiding van dit interview?

"De tips van Jacques zijn zeer waardevol. We komen beiden uit de financiële wereld en weten goed wat dit betekent." "Nog een tip", voegt Jacques toe, "zorg dat je beiden goed op de hoogte blijft over je financiële situatie. Zodat, als een van beide partners wegvault, je door kunt. Ik zeg ook regelmatig tegen mijn kinderen dat ze aan hun pensioen moeten denken. Die vinden dat nu nog onzin. Maar als je nu niet kijkt, wordt corrigeren heel moeilijk. Je moet er regelmatig

bij stilstaan. Ik heb dat in het begin ook niet gedaan maar ben er herhaaldelijk op gewezen door een vriend. Uiteindelijk ben ik me er toch in gaan verdiepen en ben ik blij dat ik dat gedaan heb.

Samen met je (voormalige) collega meedoen aan de rubriek Vroeger of later...? Dat kan.

Meld je aan via redactie.pdn@dsm.com

Colofon

PDN Magazine verschijnt twee tot drie keer per jaar en is bestemd voor alle deelnemers van PDN. Voor blinden en slechtzienden is een gesproken versie van PDN Magazine kosteloos verkrijgbaar.

Redactie

Harry Coerver, Mark Gerards, Karin Grannetia, Monique van Heeswijk, René Schreurs, Ilona Suijkerbuijk

Fotografie

Mark Gerards, Istockphoto e.a.

Ontwerp en vormgeving

Perron 9

Druk

PPM Event & Media Support, Meerssen

Redactieadres

PDN t.a.v. Ilona Suijkerbuijk
Postbus 6500
6401 JH Heerlen
redactie.pdn@dsm.com
www.pdnpensioen.nl
045-5782157

Pensioen Desk

045-5788100

Column door Irene van den Berg

Gewoontedier

Mensen die heel luchtig doen over grote veranderingen, veroordeel en benijd ik tegelijk. Zoals de stellen uit het tv-programma "Ik vertrek" die zonder enige voorbereiding, reserves en talenkennis met hun hele gezin duizend kilometer verderop gaan wonen. Hun naïviteit mag dan soms stuitend zijn, het enthousiasme is bewonderingswaardig. Zij lijken gespeend van de weerstand tegen verandering waar de rest van de mensheid last van heeft. En die ons vaak weerhoudt van het nemen van nieuwe stappen.

Ik zie mezelf graag als avontuurlijke en flexibele geest, maar dat strookt niet altijd met de werkelijkheid. Ik heb wél een goed excuus: de afkeer van verandering zit in onze biologie. De mens is een gewoontedier. Thuis gaan we vaak op dezelfde stoel zitten; ik heb zelfs een eigen plek op de bank. Zonder gewoontes zou ons brein overspoeld worden door alle prikkels die we op een dag krijgen. Gewoontes zijn een manier om ons brein te ontlasten.

Er kleeft echter ook een nadeel aan: onze hersenen vinden het lastig om te dealen met nieuwe dingen. Hoezo moet het ineens anders?! Veranderingen waar we geen invloed op hebben, zijn vaak nog ingewikkelder. Die tasten ons gevoel van zelfbeschikking aan. Niet voor niets is les 1 voor managers met nieuwe plannen dat ze hun mensen moeten laten meepraten. Of ze in ieder geval het gevoel geven dat ze inspraak hebben. Een andere belangrijke tip is dat je mensen niet moet overvallen met een verandering. We gooien sneller onze kont tegen de krib als we worden verrast door nieuwe plannen en we niet de tijd krijgen om ons erop voor te bereiden.

Dit is een lange inleiding om te zeggen dat ik me kan voorstellen als je beetje aan mij moet wennen. Ik ben je ook zomaar ineens in de schoot geworpen. Daarom zal ik je alvast een beetje voorbereiden op mijn plannen. Ik ben journalist en columnist, gespecialiseerd in het onderwerp geld en psyche. Oftewel: hoe gaan we met ons geld om en waarom doen we dat eigenlijk zo? Op deze plek mag ik vanaf nu een aantal keer per jaar mijn mening geven over alles wat met geld en pensioen te maken heeft.

Ik hoop natuurlijk wel dat je snel aan mij gewend raakt. En dat het straks een gewoonte wordt om mijn column te lezen zodra je dit PDN Magazine binnen hebt. Lekker vanaf je vaste plek op de bank.